

SCENÁR VIDEA

Bezobalové nakupovanie

TITULKY NASKAKUJÚ NA POZADÍ :

Vzdelávanie spotrebiteľov k podpore obehovej ekonomiky

Bezobalové nakupovanie

OBRAZ PRVÝ

DEJ SA ODOHRÁVA V EXTERIÉRI NA SÍDLISKU

Študent stojí pri kontajneroch s odpadkovým košom a vedie monológ.

„Tieto kontajnery na odpad sú stále plnšie a plnšie. Máme sa stále lepšie, viac nakupujeme, a týmto prinášame domov čoraz viac obalov.

Uvažujem koľko skládok pribudne, ak sa produkcia odpadu do roku 2050 zvýši o 70 % ? A kto to zaplatí? Spotrebiteľ! Pretože obce a mestá zvýšia poplatky za likvidáciu odpadu. Holandsko je lídrom v obehovej ekonomike, pretože majú najdrahšie poplatky za likvidáciu odpadu.

Myslíte si, že sa to dá zmeniť ?

Určite áno, vo svete sa šíri správanie Zero waste, je to hnutie nulového odpadu a životný štýl spotrebiteľov, ktorí predchádzajú vzniku odpadov z obalov.

Reakciou na to je vznik bezobalových obchodov. Tak sa poďme pozrieť ako to vyzerá v praxi v jednom z nich v našom meste.“

OBRAZ DRUHÝ

DEJ SA ODOHRÁVA V INTERIÉRI BEZOBALOVEJ PREDAJNE

Spotrebiteľka tu nakupuje a zároveň charakterizuje bezobalový predaj. Rozprávanie na kameru vyjadruje odpovede na položené otázky, ktoré bližšie charakterizujú bezobalové nakupovanie.

Aký tovar ponúkajú bezobalové obchody?

„Sú to najmä potraviny, ovocie a zelenina, či drogéria. Tovar nie je predávaný v klasických jednotkách hmotnosti, ako sú napríklad kg, liter, meter, ale množstvo tovaru si určuje spotrebiteľ sám.“

V čom si odnesiem nákup z bezobalového predaja?

„Na nákup si spotrebiteľ prináša vlastný, opakovateľný obal. Využívať môže sklenené a nerezové nádoby rôznych tvarov a veľkostí, ktoré sa opätovne používajú, ľahko čistia a prepravujú.“

Čo ak nemám so sebou vlastný obal?

„Väčšina obchodov spotrebiteľom ponúka látkové tašky, košíky, krabičky a iné opakovane použiteľné obaly.“

Aké produkty ponúka tento obchod ?

„Bezobalovo sú predávajú najmä potraviny, ale spotrebiteľia tu často nájdú aj produkty bez konzervantov, aróm, ochucovadiel, atď. Nachádzajú sa tu aj výrobky v biokvalite, napríklad biokokosový cukor, ktorý má environmentálnu značku Ekologické logo EÚ, Poľnohospodárstvo mimo EÚ. Pravdivosť získanej environmentálnej značky si môžeme overiť na internete prostredníctvom označenia SK-BIO-002.“

Odkiaľ pochádzajú dodávatelia?

„Dodávatelia pochádzajú z rôznych krajín, zo Slovenska sú to často regionálni dodávatelia z fariem. V tejto predajni sa ponúkajú regionálnu Dedovu kapustu a Toporecké zemiaky

z *neďalekej farmy*. Nákupom regionálnych produktov spotrebiteľia na jednej strane podporujú lokálnu ekonomiku, a zároveň chránia životné prostredie, pretože tovar sa nepreváža na veľké vzdialenosti.“

Kde sa ešte nakupuje bez obalov?

„V každom väčšom meste sa pravidelne konajú farmárske trhy, kde spotrebiteľia môžu bezobalovo nakupovať kvalitný a čerstvý tovar. Farmárske trhy sú rajom bezobalových nákupov, kvalitného a čerstvého tovaru.“

Aké opatrenia prijíma EÚ, aby sa zmenšilo množstvo obalov?

„Krajiny Európskej únie musia do konca roku 2024 zaviesť systém zodpovednosti výrobcov za všetky obaly, aby sa predchádzalo ich likvidácii. Komisia v novembri 2022 navrhla nové pravidlá, aby spotrebiteľia si mohli zvoliť opätovne použiteľné obaly a obaly mali jasné označenia na recykláciu.“

Na čo si dávať pozor pri bezobalovom nákupe?

„Pri nákupe potravín si musíme zaznamenať dátum minimálnej trvanlivosti. Môžeme sa bližšie pozrieť a všimnúť si, že na týchto cestovinách minimálna trvanlivosti končí v októbri 2023.“

Kde všade na Slovensku nájdeme bezobalové obchody?

„Informácie nájdeme na webovom sídle.“

<https://nulaodpadu.sk/mapa-bezobalovych-obchodov>

Aké sú ďalšie možnosti bezobalového nakupovania?

„Bezobalovo sa nedajú nakupovať len potraviny, ale aj napríklad drogérie alebo čistiace prostriedky, darčeky, potreby pre zvieratá. Existujú dokonca aj bezobalové e-shopy.“

Aké nevýhody má bezobalové nakupovanie?

„Zatiaľ užší výber tovarov a príprava či nákup opakovateľných obalov na nakupovanie.“

Aký prínos pre obehovú ekonomiku udržateľnú spotrebu predstavujú bezobalové obchody?

„Neustále rozširujú sortiment predaja, prezentujú pozitívne príklady spotrebiteľského správania a rozširujú komunitu ekologicky mysliacich spotrebiteľov. Obchody vo veľkých mestách na Slovensku dokonca prinášajú vzdelávanie spotrebiteľov a priťahujú do „vlakú obehovej ekonomiky“ ďalších spotrebiteľov.

OBRAZ TRETÍ

V závere spotrebiteľka prezentuje praktické rady. Striedajú sa samostatné obrázky/grafika/titulky a odporúčania pre spotrebiteľov.

Čo odporúčate spotrebiteľom, ktorí ešte nenakupovali o bezobalovom obchode?

- „Začať hneď teraz!
- Zaošarať si bezobalové vrecko na chlieb!
- V automate na kávu alebo pri predaji cez ulicu použiť sklenený alebo keramický hrnček namiesto plastového!“